

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Forslag til lov om barseludligning på det private arbejdsmarked (barseludligningsloven) er fremsat med det formål at etablere en udligningsordning for arbejdsgivere, således at der sker indbyrdes udligning af arbejdsgivernes udgifter til løn i forbindelse med medarbejdernes adoptions-, graviditets-, barsel-, fødre-, eller forældreorlov (i det følgende barselorlov).

Lovforslagets overordnede formål er at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd på det private arbejdsmarked, ved at alle lønmodtagere bliver omfattet af en barseludligningsordning, således at der ikke er lønmodtagergrupper, der bliver valgt fra, fordi arbejdsgiverne får markante økonomiske udgifter under barsel.

En udligningsordning udligner arbejdsgivernes udgifter ved medarbejders barselorlov. Barseludligningsordninger kan være etableret ved aftale eller ved lov. Med lovforslaget etableres en lovbaseret barseludligningsordning for den del af det private arbejdsmarked, som ikke er dækket af aftaler om barseludligning.

Formålet med barseludligningsordninger er at øge ligestillingen mellem kvinder og mænd via udligning af arbejdsgivernes udgifter til medarbejdernes barselorlov. Lovforslaget har således ikke til hensigt at kompensere enkelte arbejdsgivere med særlige høje udgifter eller at fremme andre forhold såsom højere løn eller løn i længere tid under barsel.

2. Lovforslagets baggrund

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender nedsatte i april 2005 en arbejdsgruppe med deltagelse fra Beskæftigelsesministeriet, Ligestillingsafdelingen i Socialministeriet, Finansministeriet, Skatteministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet samt med administrativ-teknisk bistand fra Arbejdsmarkedets Tilægspension (ATP). Arbejdsgruppen fik til opgave at

udarbejde en model for en lovbaseret barseludligningsordning. Om oprettelse af en lovbaseret barseludligningsordning anføres der i Regeringsgrundlaget »Nye mål« (februar 2005) følgende:

»Regeringen vil foreslå, at der etableres en »barselsfond« for den del af arbejdsmarkedet, som efter afslutningen af overenskomstforhandlingerne i foråret 2005 ikke er omfattet af »barselsfonde« aftalt i overenskomster. En barseludligningsfond styrker kvinders position på arbejdsmarkedet. Når arbejdsgiverne deler deres omkostninger ved barsel, reduceres den enkelte arbejdsgivers udgifter til ansatte, som går på barsel. Det styrker ligestillingen. Alle, der ikke er dækket af en barseludligningsfond via en kollektiv overenskomst, bliver omfattet af en obligatorisk ordning. Dermed bliver alle dækket. Ordningen skal træde i kraft i 2006.«

Arbejdsgruppen har til brug for sit arbejde taget udgangspunkt i en redegørelse fra Barselfondudvalget om barseludligningsordninger (maj 2004). Redegørelsens model 4 skitserer en barseludligningsordning, der alene omfatter den del af det private arbejdsmarked, der ikke er omfattet af den aftale om barseludligning, som er indgået mellem Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Landsorganisationen i Danmark (LO) i foråret 2004.

Arbejdsgruppen har herefter udarbejdet et forslag til en model for en lovbaseret ordning om barseludligning for den del af det private arbejdsmarked, som ikke er omfattet af en aftalebaseret barseludligningsordning, der opfylder visse nærmere fastsatte krav og dermed kan godkendes efter loven. Barseludligningsordningen på DA/LO-området har været normdannende for arbejdet med den lovbaserede ordning.

Staten har i flere år haft en barseludligningsordning, og det (amts)kommunale område har ved overenskomstforhandlingerne i foråret 2005 aftalt at etablere en barseludligningsordning.

Arbejdsgruppen foreslår en model for en lovbaseret barseludligningsordning for det private arbejdsmarked, som dels skal styrke kvinders position på arbejds-